

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Харківський національний автомобільно-дорожній університет

Групи (потік)
М-51; М-52; МА-51;
МК-51; ММ-51; МС-51

ЗАТВЕРДЖУЮ
Перший проректор з НР
професор С.Я. Ходирев

“10” 06 2019 року

ЕХ-7

СИЛАБУС

навчальної дисципліни	Цивільний захист (назва навчальної дисципліни згідно освітньої програми)
підготовки	Магістр (назва освітньо-кваліфікаційного рівня)
в галузі знань	13 “Механічна інженерія”; 14 “Електрична інженерія”; 15 “Автоматизація та приладобудування” (шифр і назва галузі знань)
спеціальності¹	133 “Галузеве машинобудування”; 151 “Автоматизація та комп’ютерно-інтегровані технології”; 152 “Метрологія та інформаційно-вимірювальна техніка”; 142 “Енергетичне машинобудування” (шифр і назва спеціальності)
за освітньою програмою²	“Галузеве машинобудування”; “Автоматизоване управління технологічними процесами”; “Інтелектуальні інформаційно-вимірювальні технології”; “Електромобілі та енергозберігаючі технології” (назва освітньої програми (ОП))
мова навчання	<u>державна</u> (мова, на якій проводиться навчання за робочою програмою)

2020 рік

¹ Якщо силабус (робоча програма) навчальної дисципліни розроблений для декількох спеціальностей, то вказуються усі спеціальності

² Якщо силабус (робоча програма) навчальної дисципліни розроблений для декількох освітніх програм за даною спеціальністю, то вказуються усі освітні програми

1. Мета вивчення навчальної дисципліни

(п. 2.2 листа МОН № 1/9-434 від 09 липня 2018 року як в ОП)

Метою вивчення дисципліни є формування у студентів здатності творчо мислити, вирішувати складні проблеми інноваційного характеру і приймати продуктивні рішення у сфері цивільного захисту (ЦЗ), з урахуванням особливостей майбутньої професійної діяльності випускників, а також досягнень науково-технічного прогресу.

Завдання вивчення дисципліни передбачає засвоєння студентами новітніх теорій, методів і технологій з прогнозування НС, побудови моделей їх розвитку, визначення рівня ризику та обґрунтування комплексу заходів, спрямованих на запобігання НС, захисту персоналу, населення, матеріальних і культурних цінностей в умовах НС, локалізації та ліквідації їх наслідків.

Освоївши програму навчальної дисципліни "Цивільний захист" магістри у відповідних напрямках підготовки, повинні бути здатними вирішувати професійні завдання з урахуванням вимог ЦЗ та володіти наступними головними професійними компетенціями для забезпечення реалізації вказаних завдань.

2. Набуті компетентності:

Вміти:

- прогнозувати можливість виникнення та масштаби надзвичайних ситуацій;
- оцінювати радіаційну, хімічну, біологічну обстановку та обстановку, яка може виникнути внаслідок надзвичайних ситуацій природного та техногенного характеру;
- практично здійснювати заходи щодо захисту населення і територій від наслідків аварій, катастроф, стихійних лих та у разі застосування сучасної зброї;
- відповідно до майбутньої спеціальності оцінювати стійкість об'єктів економіки в надзвичайних ситуаціях і визначати необхідні заходи щодо її підвищення, а також захисту їх персоналу та населення, що мешкає поблизу;
- організовувати взаємодію з відповідними державними органами та структурами для забезпечення зовнішнього захисту;
- забезпечувати підготовку невоєнізованих формувань та організовувати впровадження АРiНР на ОЕ, проводити економічні розрахунки пов'язані з втратами від надзвичайних ситуацій;
- керувати підготовкою невоєнізованих формувань і організовувати АРiНР на ОЕ відповідно до майбутньої спеціальності.
- застосовувати у практичній діяльності нормативні документи з "Цивільного захисту";
- виявляти джерела, фактори та види небезпек техногенного, природного, соціально-політичного, воєнного характерів та вживати заходів для запобігання їх наслідків;

- вести розслідування, облік та аналіз причин нещасних випадків на виробництві;
- надавати першу долікарську допомогу потерпілим на виробництві;
- проводити евакуацію під час виникнення надзвичайної ситуації;
- розробляти планів локалізації та ліквідації наслідків аварії;
- організовувати навчання співробітників та населення.

Знати:

- завдання та організаційну структуру цивільного захисту України;
- характеристики осередків зараження та ураження, які виникають у надзвичайних умовах мирного та воєнного часу;
- способи і засоби захисту населення і територій від уражаючих факторів аварій, катастроф, стихійних лих, великих пожеж і сучасної зброї масового ураження;
- порядок дій формувань ЦЗ і населення в умовах надзвичайних ситуацій;
- призначення приладів радіаційної, хімічної розвідки і дозиметричного контролю та порядок роботи з ними;
- методики прогнозування можливих радіаційної, хімічної, біологічної, інженерної та пожежної обстановок, які можуть виникнути внаслідок НС;
- основи стійкої роботи об'єктів господарювання в надзвичайних ситуаціях; " основи організації проведення АРiНР в осередках зараження та ураження;
- зміст рішень Женевської конвенції від 12 серпня 1949 р. і Додаткових протоколів від 8 червня 1977 р. про цивільну оборону.
- основні поняття про небезпечні та шкідливі фактори виробничого середовища;
- правові засади цивільного захисту та сучасний стан цивільного захисту в Україні;
- характеристику надзвичайних ситуацій природного, техногенного, соціального і воєнного походження та особливості їх впливу на людей, підприємства, інфраструктуру та навколишнє середовище;
- права та обов'язки громадян у сфері цивільного захисту;
- порядок припинення роботи підприємства під час надзвичайної ситуації.

Бути ознайомленими:

(п. 2.2 листа МОН № 1/9-434 від 09 липня 2018 року як в ОП)

- з організацією цивільного захисту головних держав світу та цивільної оборони країн НАТО;
- зі змістом рішень Женевської конференції від 12 серпня 1949 року і Додаткових протоколів від 8 червня 1977 року про цивільний захист (цивільну оборону).

3. Передумови для вивчення дисципліни:

Вивчення нормативної дисципліни "Цивільний захист" передбачено чинними Законом України «Про Цивільну оборону в Україні» (03.02.1993

р., змінено на N 2470-III (2470-14) від 29.05.2001, ВВР, 2001, N 32, ст.172), та нормативними актами України: наказу Міністерства освіти і науки України, Міністерства України з питань надзвичайних ситуацій та у справах захисту населення від наслідків Чорнобильської катастрофи та Державного комітету України з промислової безпеки, охорони праці та гірничого нагляду від 21.10.2010 р. № 969/922/216, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 9 листопада 2010 р. за № 1057/18352 і визначає зміст і обсяги навчання та форми контролю знань з нормативної дисципліни «Цивільний захист», в закладах, установах, організаціях, підприємствах, підпорядкованих Міністерству освіти і науки України (наказ МОН від 18.04.2006 № 304). Цей Закон визначає засади формування і реалізації державної політики у сфері цивільного захисту, здійснення заходів з безпеки та захисту населення і територій, об'єктів національної економіки, інших матеріальних і культурних цінностей та довкілля від негативних наслідків надзвичайних ситуацій техногенного і природного характеру (далі - надзвичайні ситуації), мінімізації наслідків Чорнобильської катастрофи, інших технологічних аварій, повноваження органів, які здійснюють зазначені заходи. Це забезпечує можливість викладання дисципліни «Цивільний захист» з урахуванням професійної орієнтації студентів.

4. Очікувані результати навчання з дисципліни

Після успішного вивчення навчальної дисципліни здобувач вищої освіти зможе:

- забезпечувати діяльність об'єкта господарювання, у власності якого перебуває об'єкт підвищеної небезпеки та розв'язувати завдання з ідентифікації та декларування безпеки об'єктів підвищеної небезпеки;
- застосовувати та удосконалювати методики прогнозування та оцінювання обстановки в зоні надзвичайних ситуацій, розрахунку параметрів уражальних чинників;
- розробляти і впроваджувати превентивні та оперативні заходи з цивільного захисту та визначення складу сил, засобів і ресурсів для подолання наслідків надзвичайних ситуацій;
- забезпечувати навчання працівників об'єктів господарювання з питань цивільного захисту та охорони праці, надавати допомогу та консультації працівникам з практичних питань захисту у надзвичайних ситуаціях;
- організовувати роботу об'єктів господарювання з проведення нагляду та контролю за обстановкою на потенційно небезпечних об'єктах, а також оцінювати стан готовності підрозділу до роботи в умовах загрози або виникнення надзвичайних ситуацій.

5. Наявність стандарту вищої освіти:

П. 2 наказу Міністерства освіти і науки України, Міністерства України з питань надзвичайних ситуацій та у справах захисту населення від наслідків Чорнобильської катастрофи та Державного комітету України з промислової

безпеки, охорони праці та гірничого нагляду від 21.10.2010 N 969/922/216 "Про організацію та вдосконалення навчання з питань охорони праці, безпеки життєдіяльності та цивільного захисту у вищих навчальних закладах України", зареєстрованого в Мін'юсті 09.11.2010 за N 1057/18352.

Анотація

6. Загальні відомості. Опис навчальної дисципліни		
Найменування показників	Характеристика навчальної дисципліни ³	
	денна форма навчання	заочна (дистанційна) форма навчання ⁴
Кількість кредитів - <u>3,0</u> Кількість годин - <u>90</u>	<u>обов'язкова</u> (обов'язкова, вибіркова)	
Семестр викладання дисципліни	<u>2</u> (порядковий номер семестру)	<u> </u> (порядковий номер семестру)
Вид контролю:	<u>залік</u> (залік, екзамен)	
Розподіл часу:		
- лекції (годин)	16	<u> </u>
- лабораторні роботи (годин)	-	<u> </u>
- практичні заняття (годин)	-16	<u> </u>
- самостійна робота студентів (годин)	58	<u> </u>
- курсовий проект (годин)	<u> </u>	<u> </u>
- курсова робота (годин)	<u> </u>	<u> </u>
- розрахунково-графічна робота (контрольна робота)	<u> </u>	<u> </u>
- підготовка та складання екзамену (годин)	<u> </u>	<u> </u>
УСЬОГО	90	<u> </u>

7. Послідовність вивчення дисципліни у годинах за формами організації освітнього процесу та видами навчальних занять⁵

Назва теми лекційного матеріалу	Кількість лекційних годин		Назва тем ПР, ЛР, СЗ,СРС	Кількість практик		Літ-ра
	очна	заочна		очна	заочна	
1	2	3	4	5	6	7

³ Якщо дисципліна викладається декілька семестрів, то на кожний семестр за відповідною формою навчання заповнюється окремий стовпчик таблиці.

⁴ Якщо дисципліна на заочній (дистанційній) формі навчання не викладається, то графа "заочна форма навчання" відсутня.

⁵ Указується послідовність вивчення дисципліни – Л-ЛР-ПЗ-СЗ-СРС (якщо дисципліни викладається декілька семестрів, то теми розбивати посеместрово).

Семестр № 6. Цивільний захист (ЦЗ)					
Тема 1. Система цивільного захисту України. 1.1. Основні засади державної політики у сфері цивільного захисту 1.2. Сили цивільного захисту України.... 1.3. Єдина державна система цивільного захисту. 1.4. Міжнародні правові основи цивільного захисту	2	ПР 1. Основи цивільного захисту. Навчальні питання, що відпрацьовуються НС, причини виконання та складові системи їх моніторингу. СРС 1. Найменування та визначення основних показників джерел природних НС	2 3,6		4-6
Тема 2. Небезпеки, що можуть спричинити надзвичайні ситуації. 2.1. Класифікації надзвичайних ситуацій. 2.2. Небезпеки, що можуть спричинити НС природного характеру. 2.3. Небезпеки, що можуть спричинити НС техногенного характеру	2	ПР 2. Надзвичайні ситуації та їх наслідки. НС техногенного характеру. СРС 2. Вимоги до складу, змісту та форми плануючої документації.	2 3,6		8
Тема 3. Характеристики зон радіоактивного, хімічного та біологічного зараження". 3.1. Надзвичайні ситуації воєнного характеру. 3.2. Зона радіоактивного зараження. 3.3. Зона хімічного зараження. 3.4. Зона біологічного зараження	2	ПР 3. Оцінка радіаційної обстановки при НС. СРС 3. Прилади радіаційного контролю.	2 3,6		11
Тема 4. Моніторинг і прогнозування надзвичайних ситуацій". 4.1. Мережа спостереження і лабораторного контролю. 4.2. Урядова інформаційно-аналітична система з питань НС. 4.3. Прилади радіаційної розвідки та дозиметричного контролю. 4.4. Прилади хімічної розвідки. 4.5. Оцінка радіаційної обстановки. 4.6. Оцінка хімічної обстановки. 4.7. Оцінка пожежної обстановки. 4.8. Оцінка інженерної обстановки.	2	ПР 4. Оцінка оперативної хімічної обстановки НС. СРС 4. Визначення часу початку подолання зони хімічного зараження місцевості.	2 3,6		14

межах ЄДСЦЗ". 5.1. Основні заходи у сфері цивільного захисту. 5.2. Оповіщення про загрозу або виникнення НС. 5.3. Реагування на надзвичайні ситуації та ліквідація їх наслідків. 5.4. Організація життєзабезпечення постраждалого населення в НС. 5.5. Евакуаційні заходи. 5.6. Укриття населення в захисних спорудах цивільного захисту. 5.7. Засоби індивідуального захисту. 5.8. Забезпечення пожежної безпеки. 5.9. Державний нагляд (контроль) у сфері техногенної та пожежної безпеки.	2	хвилі при вибухах газоповітряних сумішей. СРС 5. Заходи ЦЗ при НС.	3,6	15
Тема 6. Заходи і дії ЦЗ в рамках профільної підготовки". 6.1. Психологічний захист. 6.2. Надання екстреної психологічної допомоги постраждалому населенню внаслідок надзвичайної ситуації. 6.3. Методика організації "Дня Цивільного захисту" у закладах освіти.	2	ПР 6. Прилади ЦЗ при підготовки спеціалістів. СРС 6. Цивільний захист у закладах освіти.	2 3,6	21
Тема 7. Стійкість роботи промислових об'єктів у надзвичайних ситуаціях. 7.1 Суть поняття «стійкість роботи» об'єктів народного господарства. 7.2 Шляхи і способи підвищення стійкості роботи промислових об'єктів. 7.3 Підготовка систем електро-, водо- і газопостачання, яка забезпечує стійкість у роботі..	2	ПР 7. Оцінка пожежної обстановки на об'єкті господарської діяльності. СРС 7. Підвищення стійкості об'єктів у НС.	2 3,6	30

Тема 8. Організація і проведення заходів ЦО на промислових об'єктах. Життєзабезпечення населення у надзвичайних ситуаціях: 8.1 Змістовність та порядок проведення рятувальних та інших невідкладних робіт. 6.2 Організація і проведення рятувальних робіт в осередку ураження. 6.3 Особливості аварійних робіт в районах стихійного лиха. 6.4. Життєзабезпечення населення у надзвичайних ситуаціях. 6.6 Спеціальна обробка на об'єкті народного господарства. 6.7 Особливості організації і проведення знезаражування автотранспорту й засобів технічного	2	ПР 8. Спеціальна функція у сфері цивільного захисту. Навчальні питання, що відпрацьовуються. СРС 8. Життєзабезпечення населення у НС.	2 3,6		29
Усього за семестр	16		58		
УСЬОГО ЗА ДИСЦИПЛІНУ	16		16/ 58		

8. Орієнтовна тематика індивідуальних та/або групових занять:⁶

Сучасна екологічна ситуація в Україні. Законодавчо-нормативна база України з питань цивільного захисту. Кодекс Цивільного захисту. Основні питання державного управління системою цивільного захисту. Класифікація надзвичайних ситуацій природного характеру. Надзвичайні ситуації техногенного характеру. Антропогенні чинники виникнення надзвичайних ситуацій техногенного характеру. Характеристика надзвичайних ситуацій суспільно-політичного, воєнного характеру. Вплив ядерного ураження на людей і господарські об'єкти. Осередок хімічного ураження. Основні характерні риси осередку біологічного ураження. Основні заходи із захисту працівників підприємств і організацій, територій від надзвичайних ситуацій.

Міжнародне співробітництво в галузі охорони праці. Основні напрямки співробітництва. Елементи системи управління охороною праці, міжнародний стандарт OHSAS 18001:2007. Політика в галузі охорони праці. Вимоги безпеки до виробничих і допоміжних приміщень. Вимоги до працівників певних категорій і порядок допуску їх до роботи. Режим праці та відпочинку. Організація робіт і порядок проведення атестації робочих місць. Класифікація вибухонебезпечних і пожежонебезпечних приміщень і зон. Основні засоби та заходи забезпечення пожежної безпеки виробничого об'єкта. Засоби пожежогасіння.

9. Критерії оцінювання результатів навчання

⁶ Вказується орієнтовна тематика КП. КР, ргр, якщо вони передбачені навчальною програмою

Загальними критеріями оцінки студенту за усну (письмову) відповідь при контролі на заліках з оцінкою та екзаменах є:

90–100 балів «відмінно», якщо слухач (студент) показав глибокі знання програмного матеріалу, грамотно і логічно його викладає, швидко приймає правильні рішення.

82–89 балів «Дуже добре», якщо слухач (студент) виявив систематичні та глибокі знання вище середнього рівня навчального матеріалу дисципліни; продемонстрував уміння легко виконувати завдання, передбачені програмою; опрацював літературу, рекомендовану програмою; засвоїв взаємозв'язок основних понять дисципліни, їх значення для подальшої професійної діяльності.

75–89 балів «добре», якщо слухач (студент) твердо знає програмний матеріал, грамотно його викладає, не припускає істотних неточностей у відповіді, правильно застосовує отримані знання при вирішенні практичних питань, правильно володіє прийомами роботи.

60–74 балів «задовільно», якщо слухач (студент) має знання тільки основного матеріалу, але не засвоїв його деталей, не припускає грубих помилок у відповіді, вимагає в окремих випадках навідних запитань для прийняття правильного рішення, припускає окремі неточності або недостатньо спритно виконує прийоми роботи.

0–59 балів «незадовільно», якщо слухач (студент) припускає грубі помилки у відповіді, не може застосувати отримані знання на практиці, невпевнено і неточно відповідає на додаткові та навідні запитання.

10. Засоби діагностики результатів навчання

Індивідуальні завдання на практичних заняттях, перелік питань для кожної практичної роботи, комплекти тестових питань для рубіжного контролю, перелік питань для підсумкового контролю.

11. Наявність дистанційного курсу (курсу ресурсу)

<http://dl.khadi.kharkov.ua/course/search.php?search>
dl.khadi.kharkov.ua/mod/forum/discuss.php?8567

12. Форми поточного та підсумкового контролю

ПОТОЧНЕ ОЦІНЮВАННЯ

Поточне оцінювання здійснюється за кожним завданням що виконується на занятті за розкладом, так і за завданням, що задано на самостійну підготовку. Поточна оцінка також виставляється за виконання завдання біля дошки. Окремо виставляється оцінка на занятті за знання теоретичних відомостей.

РУБІЖНЕ ОЦІНЮВАННЯ (МОДУЛЬНИЙ КОНТРОЛЬ)

Оцінка за модуль складається як інтегральна оцінка за контрольну роботу (тестові завдання за перший та другий змістовий модуль) у межах аудиторного часу. Оцінка може бути підвищена за рахунок поточних оцінок.

ПІДСУМКОВЕ ОЦІНЮВАННЯ

Підсумкове оцінювання проводиться на екзамені та заліку з оцінкою. Метою (екзамену та заліку) є контроль сформованості навичок розв'язання задач за програмою дисципліни та компетентностей, необхідних для виконання задач професійного спрямування. Екзамен полягає у виконанні завдання екзаменаційного білету, що складається з трьох питань:

1. Теоретичне питання. Максимальна кількість балів – 20 балів.
2. Теоретичне питання. Максимальна кількість балів – 40 балів.
3. Практичне (ситуаційні вправи, завдання), за програмними питаннями, що відрізняються від двох перших. Максимальна кількість балів – 40 балів.

13. Необхідне обладнання та програмне забезпечення

«Лайпро» для експозиції відео матеріалів (лекцій, практичних занять) за допомогою «Нет-бук».

14. Рекомендовані джерела інформації

14.1. Базова література

1. Конституція України. Основний закон. – К., 1996.
2. ДСТУ Б А.2.2-7:2010. Проектування. Розділ інженерно-технічних заходів цивільного захисту (цивільної оборони) у складі проектної документації об'єктів. Київ. – Мінрегіонбуд. України, -2010.
3. Про захист людини від впливу іонізуючих випромінювань: Закон України від 14 січня 1998 р. – К., 1998.
4. Про охорону здоров'я: Закон України. – К., 1992.
5. Про пожежну безпеку: Закон України. – К., 1993.
6. Про забезпечення санітарного та епідеміологічного благополуччя населення: Закон України // Відомості Верховної Ради України. – 1994. – № 27.
7. Про охорону здоров'я: Закон України. – К., 1992.
8. ДБН-97 Державні будівельні норми України Київ. Держ. Стандарт.1999р.
9. ДСТУ 3891-99 “Безпека у надзвичайних ситуаціях”. Київ. Держ. Стандарт.1999р.
10. Закон України “Про цивільну оборону України”. – К.Голос України, 06.03.1993.(додаток – 24.03.1999р).
11. Положення про цивільну оборону України. Постанова кабміну України від 10.05.1994.-№299.
12. Закон України “ Про державний матеріальний резерв” від 24.01.97 № 51/97-ВР (Із зм. і доп., внесеними Законами України від 18.11.97 № 642/97-ВР, від 16.07.99 №988-XIV,від 11.05.00 №1709-III, від 16.02.98 №174).
13. Закон України “ Про правовий режим воєнного стану”. –

К.Урядовий кур'єр, 14.06.2000.-№107.

14. Закон України "Про захист людини від інфекційних хвороб". – К. 06.04.2000. №1645-III.

15. Закон України "Про зону надзвичайної екологічної ситуації". – К.13.07.2000.-№1908- III.

16. Закон України "Про об'єкти підвищеної небезпеки". – К.18.01.2001.-№2245- III.

17. Закон України "Про охорону атмосферного повітря". – К.: Відомості Верховної Ради України, 1992. – № 50.– Ст. 678.

18. Закон України "Про зону надзвичайної екологічної ситуації" від 13.07.00. №08-III.

19. Закон України "Про охорону навколишнього природного середовища". – К.: Відомості Верховної Ради України, 1991. – № 41. – Ст. 546.

20. Закон України "Про правовий режим території, що зазнала радіоактивного забруднення внаслідок Чорнобильської катастрофи". – К.: Відомості Верховної Ради України, 1991. – № 16. – Ст. 198; 1992., № 13. – Ст. 177.

21. Закон України "Про тваринний світ". – К.: Відомості Верховної Ради України, 1993. – № 18. – Ст. 191.

22. Закон України "Про екологічну експертизу". – К.: Відомості Верховної Ради України, 1995. – № 8. – Ст. 54.

23. Закон України "Про правовий режим надзвичайного стану". – К.Урядовий кур'єр, 14.06.2000.-№107.

24. Закон України "Про аварійно – рятувальні служби". – К.Урядовий кур'єр, 14.12.1999. - №1281.

25. Закон України "Про захист населення і територій від надзвичайних ситуацій техногенного та природного характеру". – К.Урядовий кур'єр, 16.09.2000. - №149.

26. Постанова КМ України "Про Державну комісію з питань техногенно-екологічної безпеки та надзвичайних ситуацій" від 16.02.98 №174 (Із зм. і доп., внесеними постановами КМ України від 24.09.99 №1763, від 21.10.99 №43.

27. Постанова КМ України "Про порядок формування розміщення та проведення операцій з матеріальними цінностями Державного резерву" від 08.10.97року №1129.

28. Постанова КМ України "Про номенклатуру та обсягів продукції Державного матеріального резерву" від 07.08.98 року №1245-46.

29. Постанова КМ України "Про розбронювання матеріальних цінностей мобілізаційного резерву та створення запасів матеріально-технічних ресурсів для виконання першочергових робіт під час ліквідації наслідків надзвичайних ситуацій" від 15.04.97 року №338-027.

30. Постанова КМ України "Про затвердження особливостей формування та проведення операцій з матеріальними цінностями мобілізаційного резерву" від 29.01.98 року №100-03.

31. Постанова КМ України “ Про затвердження Положення про організацію оповіщення і зв'язку у надзвичайних ситуаціях” від 15.02.99 №2.

32. Постанова КМ України “ Про Основні засади створення в Україні підсистеми рятування і ліквідації небезпечних забруднень на воді єдиної державної системи запобігання і реагування на надзвичайні ситуації техногенного характеру” від 5.10.98 №1599.

33. Постанова кабміну України ” Про єдину державну систему запобігання і реагування на надзвичайні ситуації техногенного та природного характеру” К.03.08.1998.-№1198.

34. Указ Президента України “ Про систему реагування на надзвичайні ситуації на водних об'єктах” від 15.06.01 №436/2001.

14.2. Основна література

1. Бикова О.В. Болієв О.В., Деревинський Д.М., Єлісєєв В.Н., Миронець С.М., Осипенко С.І., Півень Ю.О. та інш. Основи цивільного захисту: Навч. посібник К: 2008.– 223 с.

2. Васійчук В.О., Гончарук В.Є., Качан С.І., Мохняк С.М. Основи цивільного захисту: Навч. посібник / Львів, 2010.- 384 с.

3. Гончарук В.Є., Качан С.І., Орел С.М., Пуцило В.І., «Оцінка обстановки у надзвичайних ситуаціях». Навчальний посібник, Видавництво НУ «Львівська політехніка». Львів, 2004р.,-136с.

4. Євдін О.М., Могильниченко В.В. та ін. Захист населення і територій від надзвичайних ситуацій. Т.1. "Техногенна та природна небезпека". Т.3."Інженерно-технічні заходи цивільного захисту (цивільної оборони) та містобудування".Посібник.- К.: КІМ, 2007, 2008.- 636 с.,- 152 с.

5. Михайлюк В.О. Цивільний захист: Навчальний посібник. Ч.3: Цивільна оборона. – Миколаїв: УДМТУ, 2002.- 155 с.

6 Михайлюк В.О., Халмуратов Б.Д. Цивільна безпека: Навч. посібник.– К: Центр учбової літератури, 2008.– 158 с.

7. Осипенко С.І., Іванов А.В. "Організація функціонального навчання у сфері цивільного захисту". Навчальний посібник. -К., 2008. -286с.

8. Русаловський А.В., Вендичанський В.Н. Цивільний захист: Навч. Посібн./За наук.ред. Запорожця О.І., -К.: АМУ, 2008, -250с.

9. Стеблюк М.І. Цивільна оборона та цивільний захист: Підручник.– К: Знання-Прес, 2007.– 487 с.

9. Сусло С.Т., Заплатинський В.М., Харамда Г.М. Цивільний захист: Навч. посібник/ За ред. проф. М.О. Біляковича.– К.: Арістей, 2007.– 386 с.

14.3. Додаткова література

1. Бегун В.В., Бегун С.В., Широков С.В. Казачков І.В., Литвинов В.В., Письменний Е.Н. Культура безопасности на ядерных объектах Украины. Учебн. пособие. – К. НТУУ КПИ, 2009, -363с.

2. Глотов "Безопасность жизнедеятельности человека на морских судах", 2000г. 320с.
3. Довідник з цивільної оборони / Г.Г. Міговіч, ЗАТ "Українська технологічна група". К. – 1998. – 526с.
4. Джиргей В.С., Жидецьки В.Ц., Безпека життєдіяльності. Львів "Афіша", 1999.-252с.
5. Депутат О.П., Коваленко І.В., Мужик І.С., Цивільна оборона. Навчальний посібник / За ред. Кашина П.І. - Львів, "П.П. Васильович К.І.", 2005-338 с.
6. Збірник нормативно-правових актів з питань надзвичайних ситуацій техногенного та природного характеру. Вип.3. Під заг. ред. В.В.Дурдинця-Київ: Агенство "Чорнобильінтерінформ", 2001.-532с.
7. Методичні вказівки з курсу "Цивільна оборона" для студентів магістратури денної форми навчання / Укл.: О.І. Бабенко, Р.І. Черевко. – К.: КДЕУ, 1997. –136 с.

14.4. Internet-джерела

- 1.Офіційне інтернет-представництво Президента України <http://www.president.gov.ua/>.
2. Верховна Рада України <http://www.rada.kiev.ua> .
3. Кабінет Міністрів України <http://www.kmu.gov.ua/>.
4. Міністерство екології та природних ресурсів України <http://www.menr.gov.ua/>.
5. Міністерство України з питань надзвичайних ситуацій та у справах захисту населення від наслідків Чорнобильської катастрофи <http://www.mns.gov.ua/>.
6. Рада національної безпеки і оборони України <http://www.rainbow.gov.ua/>.
7. Сайт, присвячений землетрусам та сейсмічному районуванню території <http://www.scgis.ru/russian/>.

Розроблено та внесено⁷:

Кафедрою метрології та безпеки життєдіяльності

Розробник (и) програми:

доцент, к. т. н., доцент

(посада, наук. ступінь, вчене звання),

підпис

Кравцов М. М.

(ПІБ розробників)

ID ORCID: <http://orcid.org/0000-0002-3218-2182>

ID CDBO: 89493

E-mail: Super-mikvich@ukr.net

Обговорено та рекомендовано до затвердження на засіданні кафедри протокол № 1 від "26 серпня" 2020 р.
(номер) (дата протоколу) (рік)

⁷ Підписи не повинен знаходитися на окремому аркуші.

Гаранти:

Декан механічного факультету,
професор, доктор технічних наук

(посада, наук. ступінь, вчене звання),

підпис)

Кириченко І. Г.

(ПІБ розробників)

ID ORCID:

E-mail:

Завідувач кафедри

метрології та безпеки життєдіяльності

професор, д. т. н.

(Повна назва кафедри) (науковий ступінь, вчене звання) (підпис)

Полярус О. В.

(ПІБ завідувача кафедри)

ID ORCID: <https://orcid.org/0000-0001-0389-0407>

E-mail: poliarus.kharkov.@ukr.net

Завідувач кафедри

Фізики

професор, д. т. н.

(Повна назва кафедри) (науковий ступінь, вчене звання)

(підпис)

Батигін Ю. Д.

(ПІБ завідувача кафедри)

ID ORCID:

E-mail:

Завідувач кафедри

будівельних і дорожніх машин

доцент, к. т. н., академік піднімально-

транспортної академії наук України

(Повна назва кафедри)

(науковий ступінь, вчене звання)

(підпис)

Шевченко В. О.

(ПІБ завідувача кафедри)

ID ORCID:

E-mail:

«РЕКОМЕНДОВАНО ДО ЗАТВЕРДЖЕННЯ»

вченою радою факультету

протокол № 10 від "11" 08/2018 р.

голова вченої ради

проф. І. Г. Кириченко

(вчене звання)

(підпис)

І. Г. Кириченко

(ПІБ)

© _____, 20__ рік

© _____, 20__ рік

Примітки:

Силабус (Робоча програма) навчальної дисципліни розробляється відповідною кафедрою у 2-х екземплярах на 4 роки і затверджується до 30 серпня: 1 екземпляр – у навчальний відділ; 2- екземпляр залишається на кафедрі. Електронний варіант розміщується на сайті факультету.

Форма в редакції ХНАДУ відповідно до листа МОН України за №1/9-434 від 09 липня 2018 року доповнена. Рекомендована до затвердження Методичною радою ХНАДУ «__» ____ 20__ року протоко